Vefhandbókin

Handbók um opinbera vefi

Arnar Pálsson, ráðgjafi

Hádegisverðarfundur á Grand hótel 2. apríl kl. 12- 14

Handbók um opinbera vefi

- Verkefnið er liður í stefnu ríkisstjórnarinnar fyrir árin 2008-2012.
  - Unnið verði að leiðbeiningum um framþróun opinberra vefja í takt við nýja tækni og auknar kröfur viðskiptavina.
- Verkefnið snýst um að vera stefnumótandi, hvetjandi og leiðbeinandi fyrir opinberar stofnanir og sveitarfélög sem halda úti vefjum.

Skipulagning verkefnis

- Forsætisráðuneytið og Samband íslenskra sveitarfélaga fengu ParX til að útfæra verkefnið.
- Lagt var upp með að ná góðri yfirsýn yfir sambærileg verkefni erlendis.
- Sérstakur vinnuhópur mótaði helstu áherslur á tveimur vinnufundum.

Vefhandbókin - forsíða

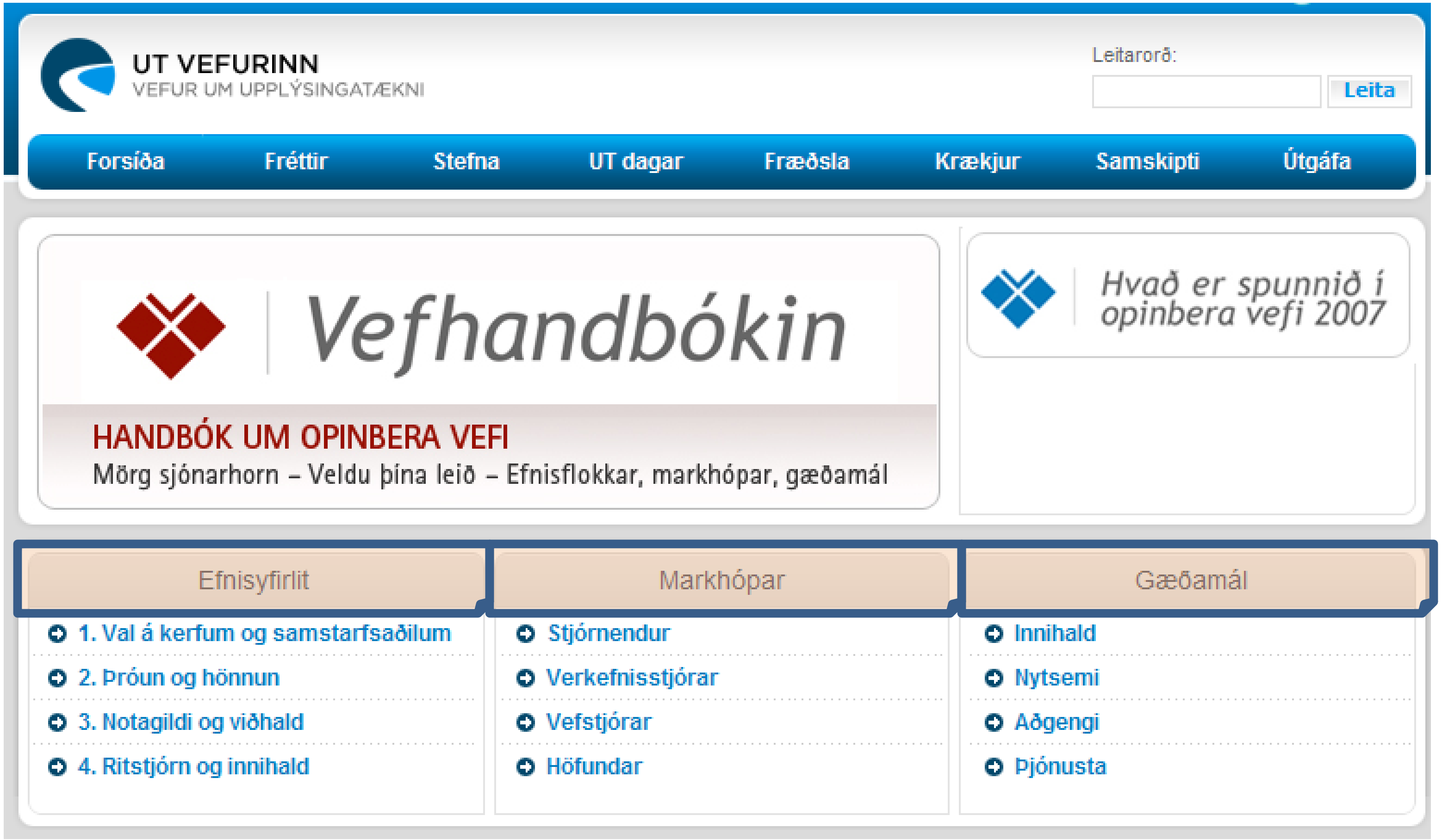

Vefhandbókin - efnisyfirlit

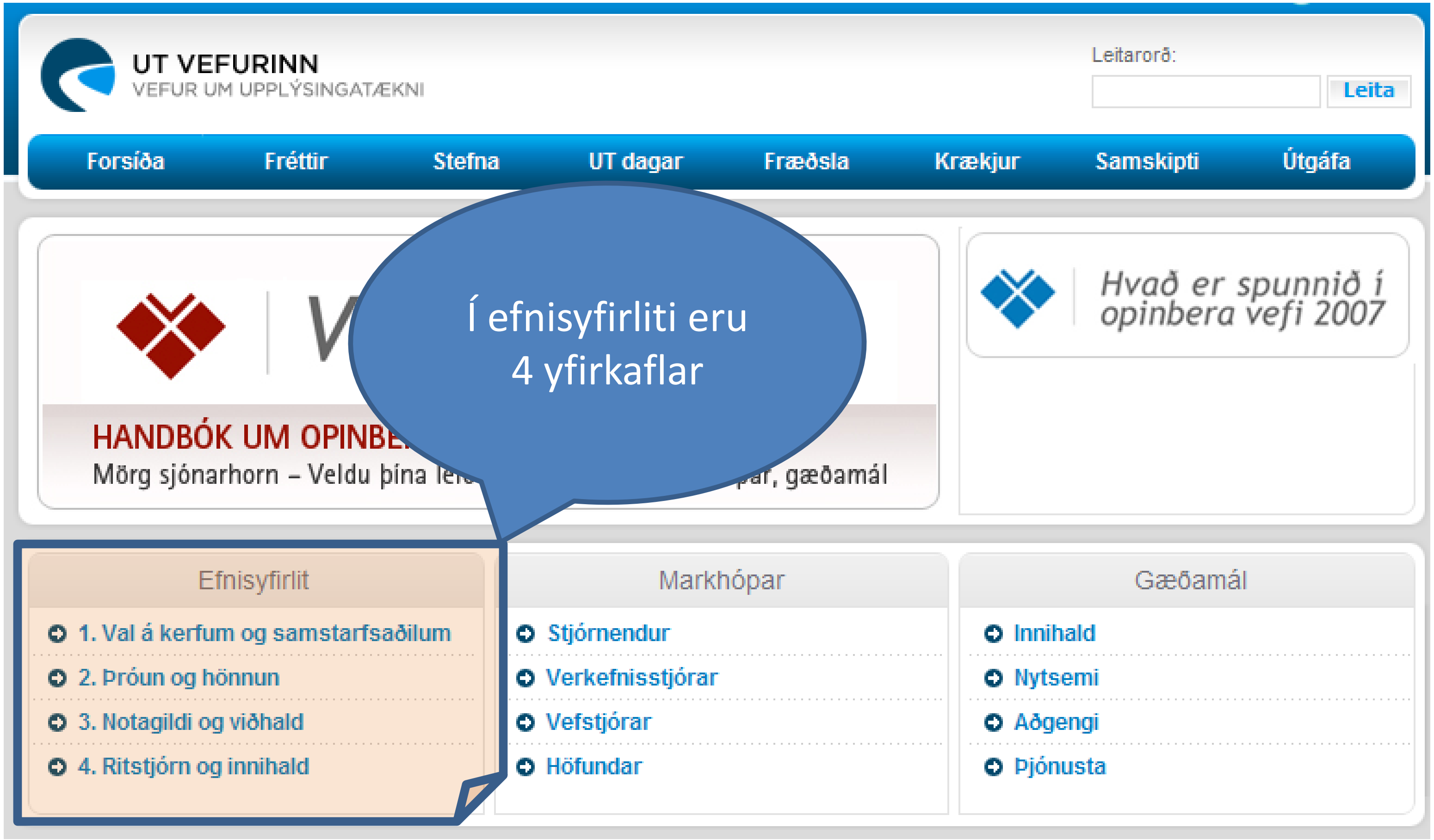

Vefhandbókin – 1. kafli

Vefhandbókin – 2. kafli

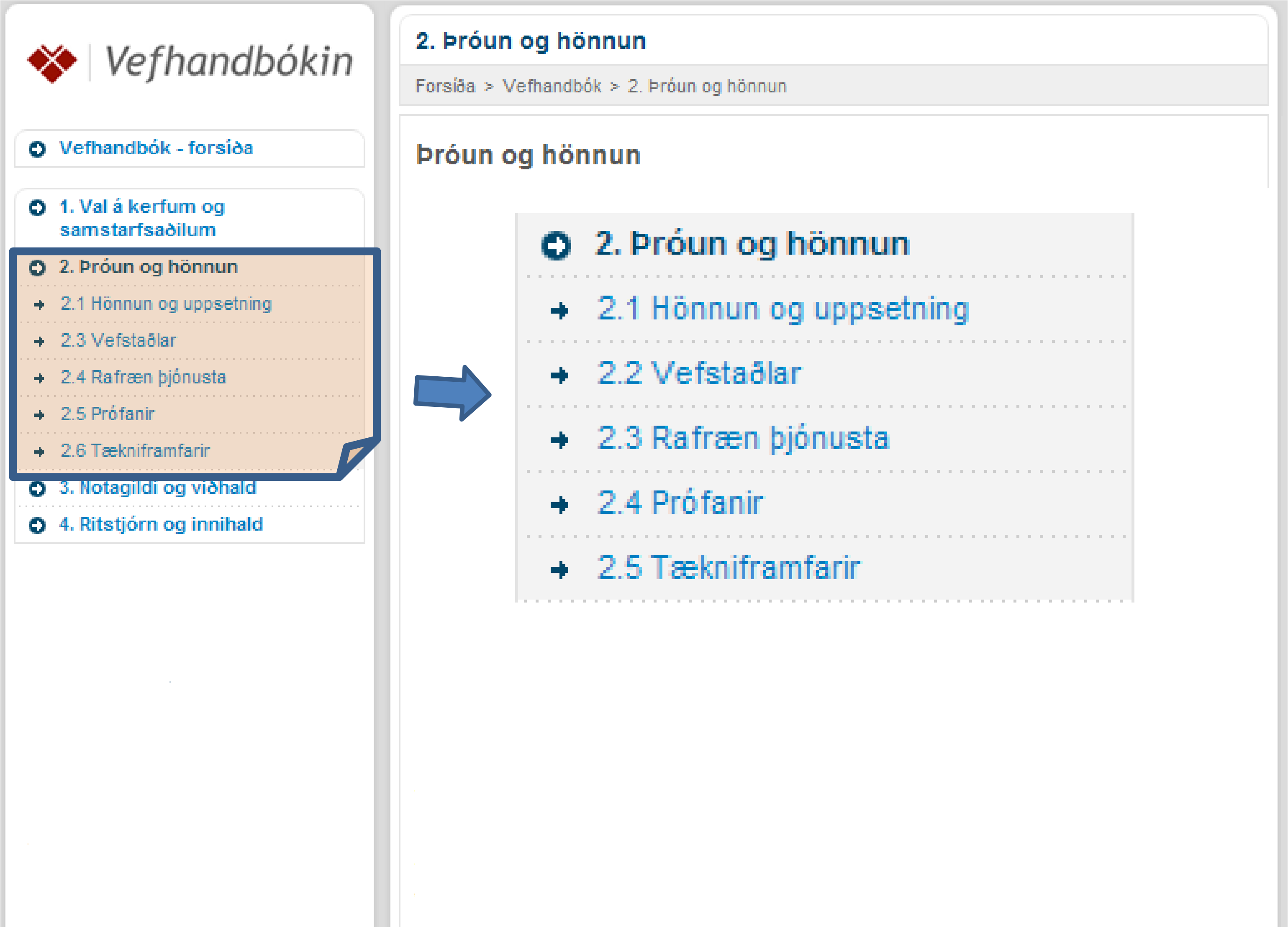

Vefhandbókin – 3. kafli

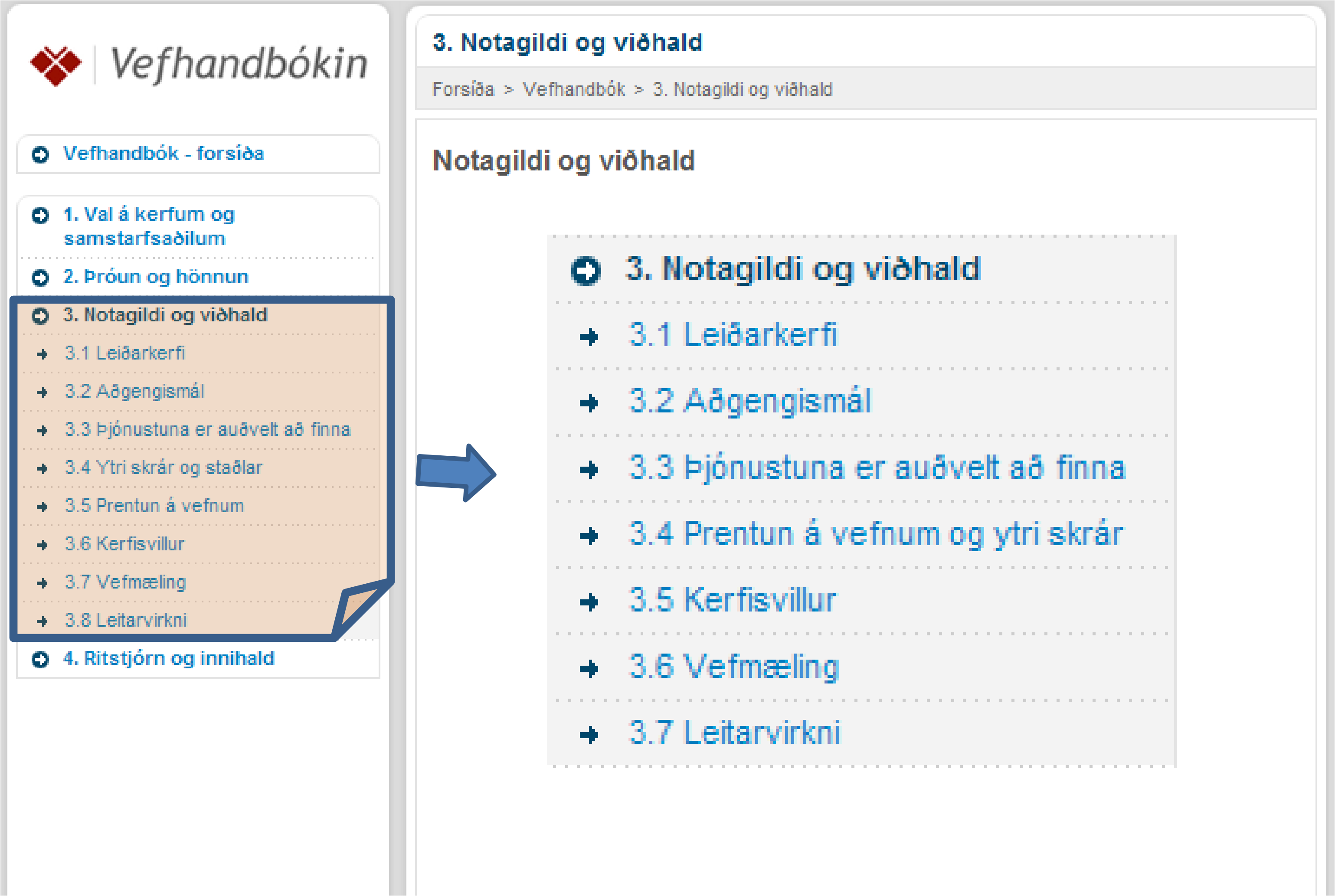

Vefhandbókin – 4. kafli

Færslur

Samtals eru 90 færslur (greinar) í handbókinni.

Vefhandbókin

- Vefhandbók - forsíða
- 1. Val á kerfum og samstarfsaðilum
- 2. Þróun og hönnun
  - 2.1 Hönnun og uppsetning
  - 2.3 Vefstaðlar
  - 2.4 Rafræn þjónusta
  - 2.5 Prófanir
  - 2.6 Tækniframfarir
- 3. Notagildi og viðhald
- 4. Ritstjórn og innihald

Markhópar

Stjórnendur
Verkefnisstjórar
Vefstjórar
Höfundar

Gæðamál

Innihald
Nytsemi
Aðgengi
Þjónusta

2.6 Tækniframfarir

Forsíða > Vefhandbók > 2. Þróun og hönnun > 2.6 Tækniframfarir

2.6.1 3G símar og lófatölvur
Með tilkomu 3G-símakerfisins hafa gagnaflutningar GSM-síma aukist, nú þykir sjálfsagt mál að tengjast netinu í gegnum 3G-síma. Opinber þjónusta þarf að taka mið af þessari tækniþróun og aðlaga rafræna þjónustu sína.
Lesa meira

2.6.2 SMS þjónusta
Samskipti á milli farsíma og tölva í gegnum smáskilaboð (SMS) hefur verið möguleg um nokkurt skeið. Ekkert er því til fyrirstöðu að opinberir aðilar nýti þessa tækni þegar því er komið við og þykir henta.
Lesa meira

2.6.3 Netspjall
Mögulegt er að auðvelda aðgengi almennings og fyrirtækja að afgreiðslu stofnunarinnar með rauntímaspjalli yfir netið.
Lesa meira

2.6.4 Umræðutorg
Markmið með umræðutorgum á heimasíðum opinberra aðila er í takt við stefnu stjórnvalda um aukið íbúalýðræði. Þar er tæknin nýtt til að fá fram sjónarmið fólksins í landinu, t.d. með umsögnum og umræðu um lagafrumvörp eða annars konar stefnumótun.
Lesa meira

Vefhandbókin

Vefhandbók - forsíða

1. Val á kerfum og samstarfsaðilum
2. Þróun og hönnun
   - 2.1 Hönnun og uppsetning
   - 2.3 Vefstaðlar
   - 2.4 Rafræn þjónusta
   - 2.5 Prófanir
   - 2.6 Tækniframfarir
3. Notagildi og viðhald
4. Ritstjórn og innihald

Markhópar

Stjórnendur
Verkefnisstjórar
Vefstjórar
Höfundar

Gæðamál

Innihald
Nytsemi
Aðgengi
Þjónusta

2.6 Tækniframfarir

2.6.1 3G símar og lófatölvur

Með tilkomu 3G-símakerfisins hafa gagnaflutningar GSM-síma aukist, nú þykir sjálfsagt mál að tengjast netinu í gegnum 3G-síma. Opinber þjónusta þarf að taka mið af þessari tækniþróun og aðlaga rafræna þjónustu sína.

Kostnaður notenda vegna gagnaflutninga í gegnum 3G-símakerfið er umtalsverður og því þarf að lágmarka þá gagnanotkun sem þjónustan hefur í för með sér. Skjáir á lófatölvum og farsímum eru einnig litlir og þarf hönnun að taka mið af því.

Tvær meginaðferðir eru notaðar í hönnun sérstakra vefsíðana fyrir GSM-síma

1. Nota sérstakt stílsnið (CSS) fyrir farsímaútgáfu vefsins sem stýrir því hvaða útlit birtist farsímanotendum og aðlagar leiðarkerfið að þörfum farsímanna.
2. Hanna frá grunni annan vef fyrir farsíma með lágmarksútliti þar sem myndnotkun er höfð í lágmarki.

Notkun staðla

Markviss notkun staðla er mikilvæg í þessu samhengi því símar sýna minni þolinmæði gagnvart villum í kóða en hefðbundnir tölvuvafrar. Í þróun er sérstakur staðall XHTML Basic, sem má nota fyrir lófatölvur og 3G-síma sem styðja ekki alfarið XHTML staðalinn.

!

Í útboðsgögnum og verðfyrirspurnum þarf að óska eftir tilboði fyrir farsímaútgáfur af vefnum eða þeim hluta hans sem farsímar eiga að geta nýtt.

Hvað ber að varast!

...r farsíma séu aðgengilegar með því að slá inn „m“ ...inn úr enska orðinu „mobile“. Eftirfarandi eru ...rir farsíma:

http://m3.siminn.is/

Vefhandbókin

- Vefhandbók - forsíða
- 1. Val á kerfum og samstarfsaðilum
- 2. Þróun og hönnun
- 3. Notagildi og viðhald
  - 3.1 Leiðarkerfi
  - 3.2 Aðgengismál
  - 3.3 Þjónustuna er auðvelt að finna
  - 3.4 Ytri skrár og staðlar
  - 3.5 Prentun á vefnum
  - 3.6 Kerfisvillur
  - 3.7 Vefmæling
  - 3.8 Leitarvirkni
- 4. Ritstjórn og innihald

Markhópar

Stjórnendur
Verkefnisstjórar
Vefstjórar
Höfundar

Gæðamál

Innihald
Nytsemi
Aðgengi
Þjónusta

3.1 Leiðarkerfi

3.1.1 Leiðarkerfi þarf að vera skýrt og auðvelt í notkun

Vel heppnað leiðarkerfi er forsenda þess að vefurinn þjóni tilgangi sínum. Mikilvægt er að leiðarkerfið sé til staðar á öllum síðum vefsins.

Gæðakönnun
Spurt er hvort staðsetning í leiðarkerfi sé alltaf eins?
Stigagjöf: 0=nei, 1=já.

Hönnun á leiðarkerfi

Hvort sem það stendur til að hanna vef frá grunni eða endurskipuleggja eldri vef er rétt að gera greiningu á því hvaða hlutverki vefurinn eigi að þjóna og skilgreina út frá því yfirflokka og undirflokka vefsins.

Slíka greiningu er gott að gera í rýnihópum þar sem þátttakendur skoða tillögur að efni síðunnar og skipta því niður í flokka. Slíkt má gera með notkun spjalda þar sem flokkar eru skráðir niður á hvert spjald og þeim svo raðað upp eftir umræðu og forgangsröðun hópsins.

Uppsetning og góð ráð

Það er gott að tileinka sér ákveðnar vinnureglur þegar leiðarkerfi er sett upp:

- Gæta skal samræmis í leiðarkerfinu og ekki láta það breytast eða færast á milli staða á undirsíðum.
- Forðas … ð framsetningu myndrænna tengla. Textate … ítur að aðgengismálum.
- Ekki by … linum því vefurinn þarf að virka fyrir vafra s …
- Gefið g … tendur séu hverju sinni, t.d. með feitletr …
- Heiti flokka í veftré skulu vera stutt og hnitmiðuð.

Gefur til kynna að þetta atriði sé kannað sérstaklega í gæðakönnun

Vefhandbókin - forsíða

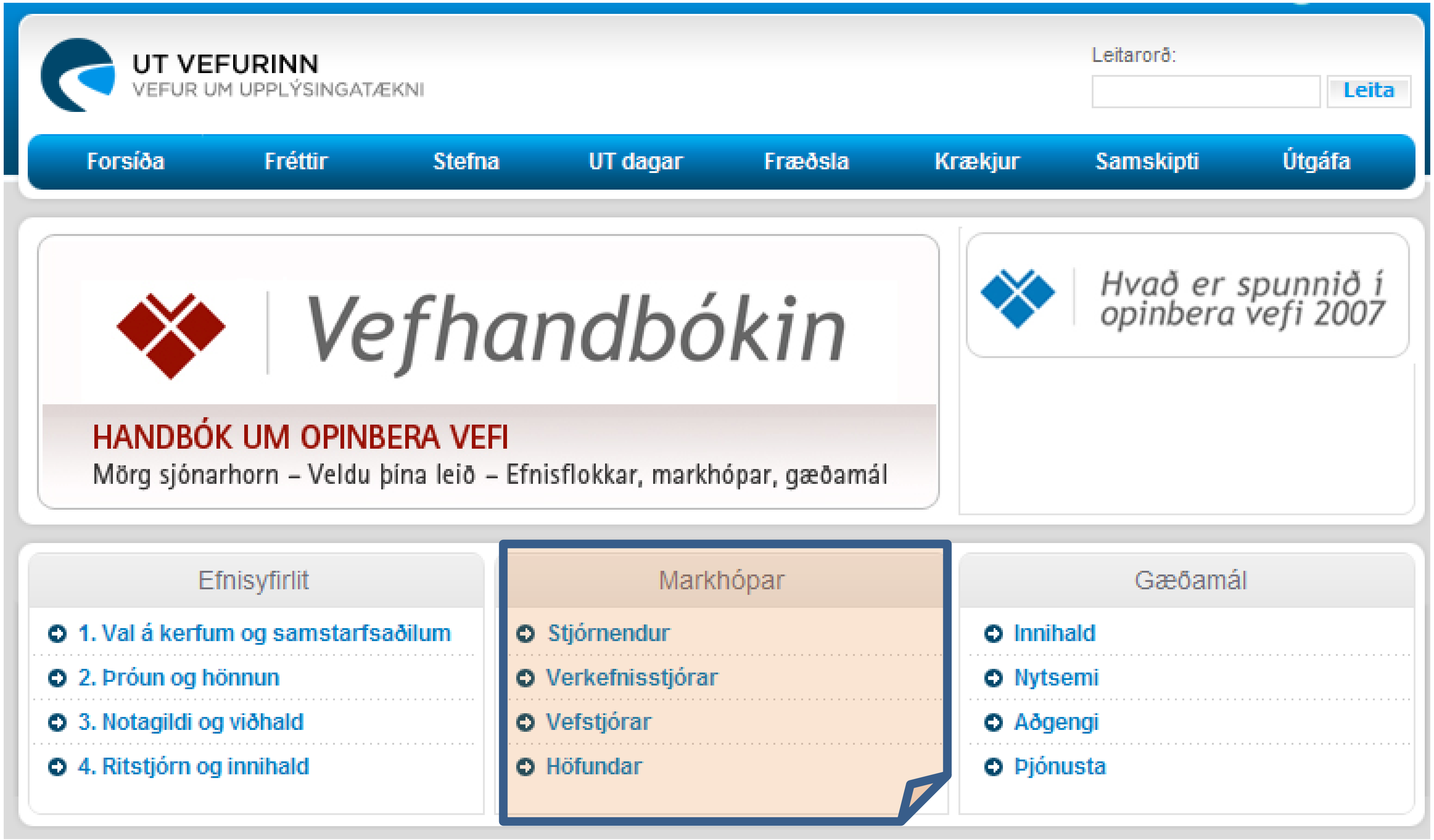

Vefhandbókin

- Vefhandbók - forsíða

- 1. Val á kerfum og samstarfsaðilum
- 2. Þróun og hönnun
- 3. Notagildi og viðhald
- 4. Ritstjórn og innihald

Markhópar

Stjórnendur
Verkefnisstjórar
Vefstjórar
Höfundar

Gæðamál

Innihald
Nytsemi
Aðgengi
Þjónusta

Stjórnendur

Forsíða > Vefhandbók > Markhópar > Stjórnendur

Yfirlit fyrir stjórnendur

Eftirfarandi eru valdar kaflar úr vefhandbókinni sérstaklega ætlað stjórnendum stofnana. Þannig geta forstöðumenn, skrifstofustjórar og aðrir stjórnendur kynnt sér undirbúning verkefna, val á kerfum og önnur góð ráð.

Val á kerfum og samstarfsaðilum

- Fyrstu skref - er þörf á þjónustunni?
- Verk-, tíma- og kostnaðaráætlun
- Verkefnisstjórnun
- Samstarf milli opinberra aðila
- Samstarfsaðilar/birgar
- Rekstur og vefumsjónarkerfi
- Gerð er vefstefna sem styður við opinbera stefnu stofnunar/sveitarfélags
- Ímynd vefsins
- Þjálfun starfsmanna
- Yfirbygging og undirbúningur rekstrar
- Rekstrarform
- Gerð samninga, verðfyrirspurnir og útboð

Þróun og hönnun

- Rafræn meðferð og afgreiðsla mála
- Aðgengi að opinberum upplýsingum og þjónustu
- Aðkoma almennings að stefnumörkun og ákvarðanatöku opinberra aðila

Notagildi og viðhald

- Tilgangur vefmælinga og túlkun niðurstaðna

Ritstjórn og innihald

- Hlutverk ritstjórnar
- Opnir gagnagrunnar

Vefhandbókin - forsíða

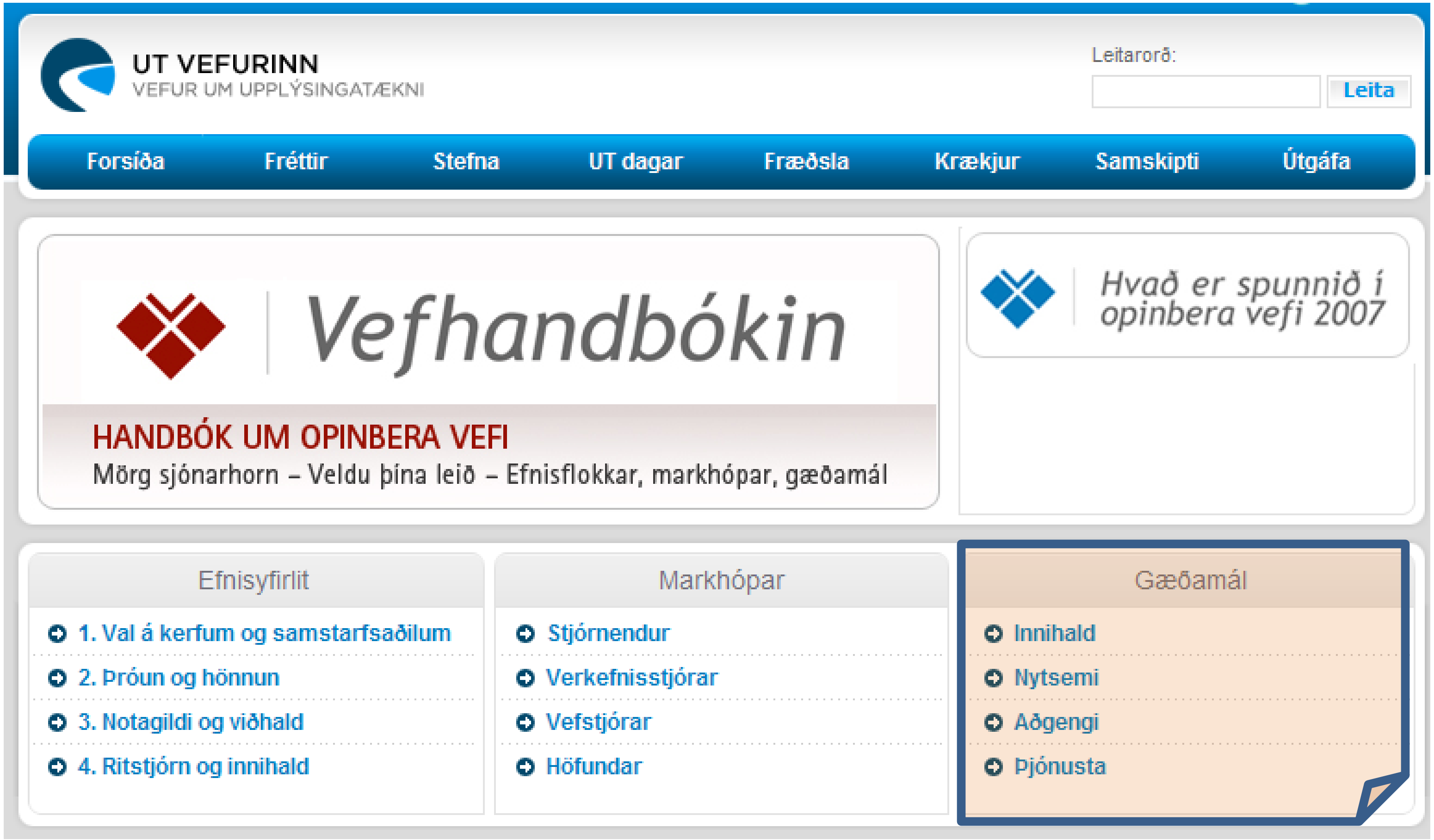

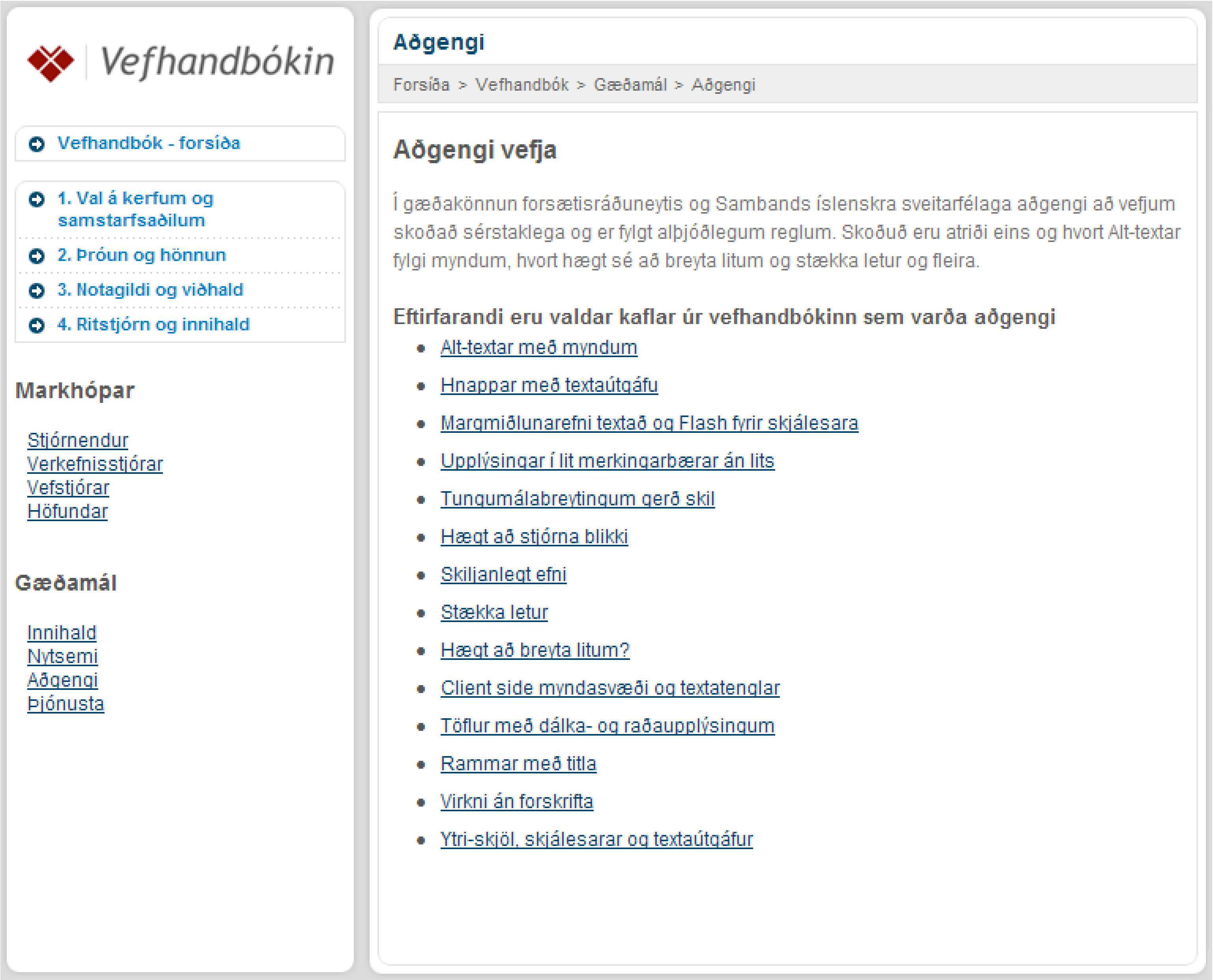

Vefhandbókin

Vefhandbók - forsíða

1. Val á kerfum og samstarfsaðilum
2. Þróun og hönnun
3. Notagildi og viðhald
4. Ritstjórn og innihald

Markhópar

Stjórnendur
Verkefnisstjórar
Vefstjórar
Höfundar

Gæðamál

Innihald
Nytsemi
Aðgengi
Þjónusta

Aðgengi

Forsíða > Vefhandbók > Gæðamál > Aðgengi

Aðgengi vefja

Í gæðakönnun forsætisráðuneytis og Sambands íslenskra sveitarfélaga aðgengi að vefjum skoðað sérstaklega og er fylgt alþjóðlegum reglum. Skoðuð eru atriði eins og hvort Alt-textar fylgi myndum, hvort hægt sé að breyta litum og stækka letur og fleira.

Eftirfarandi eru valdar kaflar úr vefhandbókinn sem varða aðgengi

- Alt-textar með myndum
- Hnappar með textaútgáfu
- Margmiðlunarefni textað og Flash fyrir skjálesara
- Upplýsingar í lit merkingarbærar án lits
- Tungumálabreytingum gerð skil
- Hægt að stjórna blikki
- Skiljanlegt efni
- Stækka letur
- Hægt að breyta litum?
- Client side myndasvæði og textatenglar
- Töflur með dálka- og raðaupplýsingum
- Rammar með titla
- Virkni án forskrifta
- Ytri-skjöl, skjálesarar og textaútgáfur

Framtíðarverkefni

- Vefhandbókin krefst þess að henni verði haldið við.
- Núverandi útgáfa er í raun fyrsta útgáfa handbókarinnar.
- Á sérstöku umræðutorgi er hægt að koma með ábendingar og tillögur.

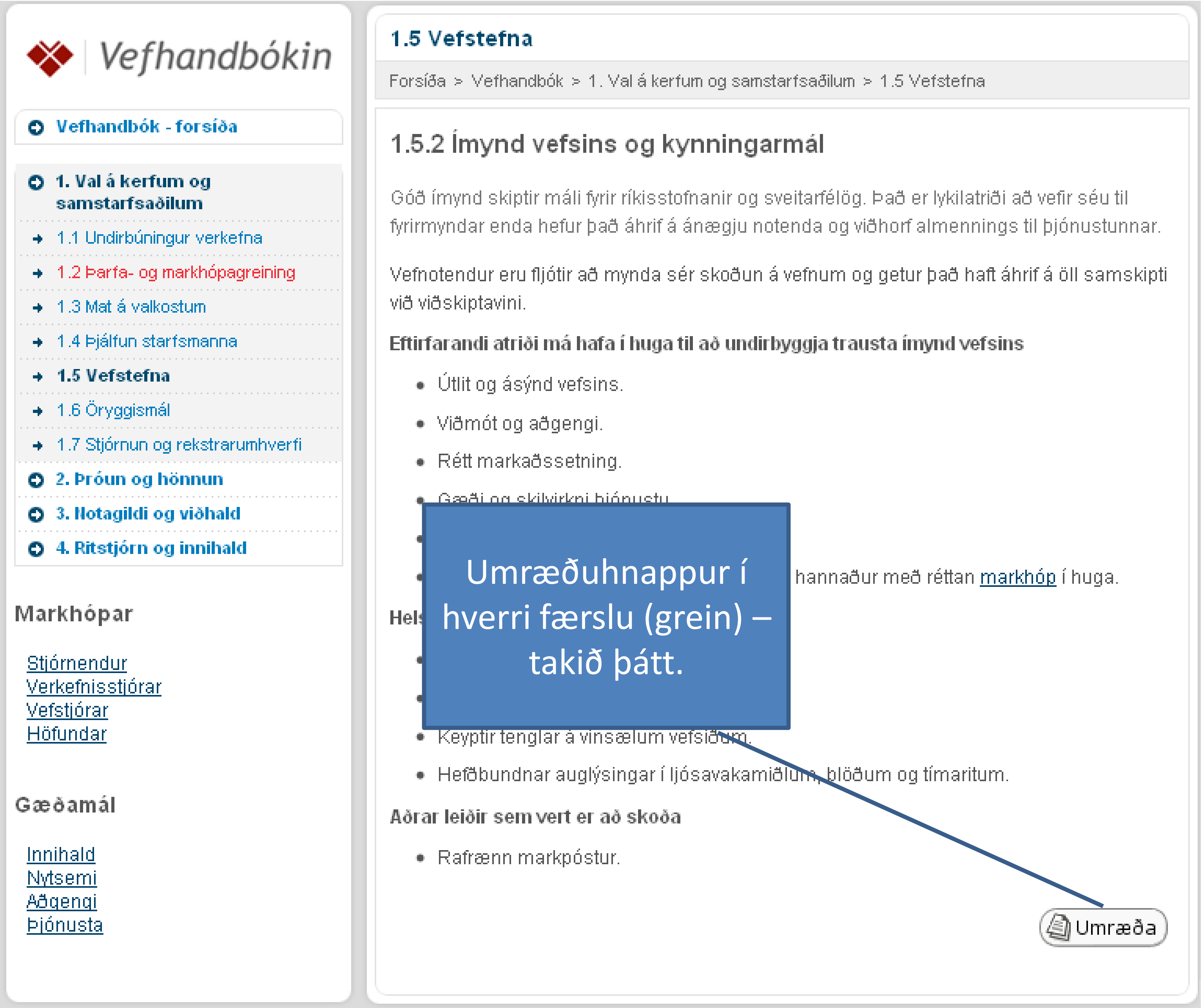

Vefhandbókin

Vefhandbók - forsíða

1. Val á kerfum og samstarfsaðilum
- 1.1 Undirbúningur verkefna
- 1.2 Þarfa- og markhópagreining
- 1.3 Mat á valkostum
- 1.4 Þjálfun starfsmanna
- 1.5 Vefstefna
- 1.6 Öryggismál
- 1.7 Stjórnun og rekstrarumhverfi

2. Þróun og hönnun

3. Notagildi og viðhald

4. Ritstjórn og innihald

Markhópar

Stjórnendur
Verkefnisstjórar
Vefstjórar
Höfundar

Gæðamál

Innihald
Nytsemi
Aðgengi
Þjónusta

1.5 Vefstefna

Forsíða > Vefhandbók > 1. Val á kerfum og samstarfsaðilum > 1.5 Vefstefna

1.5.2 Ímynd vefsins og kynningarmál

Góð ímynd skiptir máli fyrir ríkisstofnanir og sveitarfélög. Það er lykilatriði að vefir séu til fyrirmyndar enda hefur það áhrif á ánægju notenda og viðhorf almennings til þjónustunnar.

Vefnotendur eru fljótir að mynda sér skoðun á vefnum og getur það haft áhrif á öll samskipti við viðskiptavini.

Eftirfarandi atriði má hafa í huga til að undirbyggja trausta ímynd vefsins

- Útlit og ásýnd vefsins.
- Viðmót og aðgengi.
- Rétt markaðssetning.
- Gæði og skilvirkni þjónustu.
-
- ... hannaður með réttan markhóp í huga.

Hel...

-
-
- Keyptir tenglar á vinsælum vefsíðum.
- Hefðbundnar auglýsingar í ljósavakamiðlum, blöðum og tímaritum.

Aðrar leiðir sem vert er að skoða

- Rafrænn markpóstur.

Umræða

Umræðuhnappur í hverri færslu (grein) – takið þátt.

Takk fyrir.

arnar.palsson@parx.is